

Bibliaóra – 2024. október 29.

Előfóhász: „Abban az időben így szólt Jézus: Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmesek elől, és felfedted az egyszerű embereknek (Mt 11,25).” Ámen.

Ének: 490. dicséret: „Igaz Bíró nagy Úristen...”

Előima: Köszönjük Istenünk neked azt, hogy ebben a közösségben is Igéd és Szentlelked által sugallod közelséged. Kérünk, légy most velünk és segíts, hogy áldó jelenléteddel töltekezzünk. Köszönjük, hogy Te vagy a mi Vendéglátónk, hogy jöhetünk és köszönjük azokat az áldásokat, amelyeket a testvérekkel együtt átélünk. Köszönjük, hogy együtt olvashatjuk a Szentírást, hogy azért jövünk össze, egymást biztatva a felolvasásra, és az egyházban lévő szolgálatok sokszínűségére. Köszönjük, hogy lehetőségünk van megbocsátani, megjobbítani, ami elromlott, újból kezdeni, de nem magunktól, hanem egyedül Veled. Kérünk, mutasd meg nekünk most is, hogy lehet helyesen élni és létezni, adj hozzá erőt és kitartást. Kérünk a reménység evangéliumát tárd fel előttünk, amit Jézus Krisztusban megnyitottál. Az Ő nevében és az Ő nevéért hallgass meg minket. Ámen.

Ószövetségi alapige: Sámuel I. könyve 4. fejezet: *„Sámuel beszéde pedig eljutott egész Izráelhez. Izráel azután hadba vonult a filiszteusok ellen, és tábort ütöttek Eben-Háézer mellett, mert a filiszteusok már Afékban táboroztak. A filiszteusok csatarendbe álltak Izráellel szemben, heves harc kezdődött, és vereséget szenvedett Izráel a filiszteusoktól, akik levágtak a harcmezőn mintegy négyezer embert. A hadinép visszavonult a táborba, és Izráel vénei ezt mondták: Miért veretett meg ma bennünket az Úr a filiszteusokkal? Hozzuk el ide Sílóból az Úr szövetségládáját, jöjjön közénk, és szabadítson meg bennünket ellenségeink kezéből! Ekkor a nép követeket küldött Sílóba, és elhozták onnan a kerúbokon trónoló Seregek Urának a szövetségládáját. Éli két fia, Hofní és Fineás is ott volt Isten szövetségládájával. Amikor az Úr szövetségládája megérkezett a táborba, egész Izráel olyan nagy ujjongásban tört ki, hogy még a föld is megrendült bele. Meghallották a filiszteusok is a hangos ujjongást, és azt kérdezgették: Mi ez a nagy ujjongás, ami a héberek táborából hallatszik? És megtudták, hogy az Úr ládája érkezett meg a táborba. Ekkor félelem fogta el a filiszteusokat, és ezt mondták: Isten jött a táborba! Jaj nekünk – mondták –, mert ilyen még nem volt sohasem! Jaj nekünk! Ki ment meg bennünket ennek a hatalmas Istennek a kezéből? Ez az az Isten, aki mindenféle csapással sújtotta Egyiptomot a pusztában! Filiszteusok! Legyetek erősek, legyetek férfiak, különben szolgáljatek a hébereknek, ahogyan ők szolgáltak nektek. Legyetek férfiak, harcoljatok! Harcoltak is a filiszteusok, és Izráel vereséget szenvedett. Mindenki*

hazafelé menekült, mert a vereség igen súlyos volt: elesett Izráelből harmincezer gyalogos. Elvették az Isten ládáját is. Éli két fia, Hofní és Fineás is meghalt. Egy benjámini férfi elfutott a csataterőről, és még aznap megérkezett Sílóba megszagattott ruhában, porral beszórt fejjel. Amikor megérkezett, Éli ott ült székén az út mentén figyelve, mert szíve remegett az Isten ládája miatt. Amikor megérkezett az az ember a városba, és elmondta a hírt, jajgatásban tört ki az egész város. Meghallva a hangos jajgatást, ezt kérdezte Éli: Mi ez a nagy lárma? Akkor az az ember gyorsan odament, és megmondta Élinek. Éli akkor már kilencvennyolc éves volt, révedező szemével alig látott. Az az ember ezt mondta Élinek: A csataterőről jövök, ma menekültem el a csataterőről! Éli ezt kérdezte: Mi történt, fiam? A hírnök így felelt: Megfutamodott Izráel a filiszteusok előtt, és igen súlyos vereség érte a népet. A két fiad, Hofní és Fineás is meghalt, sőt az Isten ládáját is elvették! Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, nyakát szegte, és meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izráel bírása. A menyé, Fineás felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és megszült, mert rátörtek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak – ami azt jelenti: odavan Izráel dicsősége –, mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan Izráel dicsősége, mert elvették az Isten ládáját!”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

E fejezet középpontjában a nagy katasztrófa áll, ami elérte Éli nemzetségét és általa egész Izráelt, mindez pedig úgy, hogy Isten szövetségládája is odavész.

1-11. versek: Sámuel kijelentését mindenki Isten szavának tekintette, mégis az ember és Isten között ott van a választófal, amit később Jézus cselekedete, Aki Igeként testté lett, teljesen lebont. Sámuel mindent Istennek köszönhet, még pusztá életét is. Kezdetől fogva nem jelent többet, mint amit Isten neki tulajdonít. Saját korlátai közé van zárva. Félt az Urat, de félt Élitől is. De a családtól és a szentélytől a lényeg most áttevődik az egész népre, Isten választott népére. Az első vers állítja szembe igazán egymással Isten népét, Izráelt és a filiszteusokat. Az ő ellenségeskedésük szinte átszövi az I. és II. Sámuel könyveit. A filiszteusok meglepően északra vonultak fel seregeikkel, Izráel pedig nem messze tőlük táborozott le. Az összecsapás, amit a filiszteusok kezdeményeztek, teljesen másképp zajlott, mint Izráel várta. A filiszteusok megverték a választott népet. De nem a filiszteusok győztek, hanem Isten cselekedett. Ő nem segített rajtuk, de megengedte a vereséget. Istennel ilyen élményünk is lehet, amikor az Úr rossz dolgokat is megenged az életünkben, hiszen hatalmas veszteség érte Izráelt. Négyezer ember vészett oda. Most azonban meg kell keresni az okokat. Első

sorban a vének kérdeznek. Magatartásuk felrója Istennek azt, hogy nem segített. Költői kérdésük szemrehányás. Izráelnek tudnia kellene, hogy valami teljesen új kezdődik az életében. Isten úgy bünteti népét, hogy rengeteg nevelő eszközt állít az útjukba. Ilyen a királyság felállítása is. Az ő hatalmával senki sem manipulálhat. Az ő segítségével senki sem kérkedhet. Honnan származik az a téves hitfelfogás, hogy a szövetségládájának jelenléte a csatatéren Isten segítségét vonja maga után? A szövetségládájában található a két kőtáblára írt Tízparancsolat. (II Mózes 25,10-22), mint Isten jelenlétét biztosító tényező a pusztai vándorlás során. Az Ő jelenléte biztos segítség a párviadalokban. Sajnos a szövetségládáját erőszakosan vitték magukkal a harcba. Elvitték, magukkal vitték, tehát itt egy szándékos elvitelről van szó, ami mögött nem az Úr akarata áll. Emberi döntés eredménye. Isten népe nem az Úr erejében bízott, hanem a ládában, amely majd biztosítja a győzelmet. A kérubokok trónoló Seregek Ura nem akar emberi döntés eredményeképpen részt venni egy értelmetlen harcban. Nem így kell erősíteni a vitézek lelkét, akik harcba mennek, mert ebből csak halálhörgés és siralom lesz, ahogyan költőnk megénekelte. A mennyei seregeknek az élén Isten áll, és Jézus maga is megmondja Péternek, akit arra kér, hogy tegye kardját hüvelyébe, mert Jézus kérdése helyénvaló: *„Vagy azt gondolod, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg angyalnál is többet? De akkor miképpen teljesednének be az Írások, hogy ennek így kell történnie (Mt 26,53-54)?”* A hangos kiállítás csatarendbe állítja Izráelt, de ezt a módszert Izráel Józsué idejében már a támadásnál alkalmazta (ld. József 6,5.20) Nagyon korán hangzik el, és ez figyelmezteti az ellenséget. A héberek rosszul léptek. A héberek rosszul döntöttek. A héberek kóborló vándorok. A héberek betörő csapatok, akik Kánaán földjén mozognak. Igaz, hogy a filiszteusok izgatottak, mert a szövetségládája Izráel táborában van, nekik már van tapasztalatuk az Úr erejével, és ezt is jó látni, hogy a nyugtalanság érezhető. Nem Izráeltől félnek, hanem attól, hogy az Úr lesz Izráellel és harcol értük. A pogányok nem tőlünk félnek, azt felejtjük el, hanem Isten erejétől. Ők már tapasztalták a vereségek sorozatát. Ők tudnak Egyiptom tíz csapásáról és ha nem is bőrükön tapasztalták, de olyan mély nyomot hagyott az Úr szabadító tette a pogány népek életében, hogy annak még a „mára” is van kihatása. A filiszteusok azonban egymást támogatják. Nem a saját isteneikre támaszkodnak, hanem katonai fölényükre és felszereltségükre. Az urak maradjanak továbbra is urak, és a héberek maradjanak továbbra is szolgák, mint egykor Egyiptomban. Ez legyen a felállás. Miért is győzött a filiszteusok tábora? Először is azért, mert Isten igen is úgy látta jónak, hogy a filiszteusok győzelme jusson érvényre. Az izraeliták sátraikba futottak. Megfutamodtak. Mentik a saját irhájukat, nem a tábor felé veszik az irányt, hanem szétfutnak a nagy világba. 30.000 hadköteles vesztette el az életét. Az „ezer” kifejezés egy kicsit megtévesztő. Gedeonnak 300 ember is elég volt, hogy győzzön isteni utasítás alapján (Bír 7,6), itt pedig már több ezres

seregről beszél az Ige. Dávidnak eleinte 400 és 600 katonája volt, itt pedig már több ezres seregről beszél az Ige. (ld. ISám 22,2; ISám 25,13) Saul király serege már elérte a 330.000 főt. (ld. ISám 11,8) Nagyobb volt azonban Izráel vesztesége, és ebből értették meg, hogy az Úr akarata volt ennek a küzdelemnek a végkimenetele. Szent lopás történt. Izráelt a „megszentelődés” útján járva meglopták. A felsőbbrendű mámorból való kijózanítás megtörtént. A filiszteusok kettős győzelmet arattak Izráel felett. Nemcsak őket, hanem Istenüket is leigázták. – gondolták magukban. Ez tehát nem a véletlenek egybeesése. Ez nem a véletlen műve volt. Ez az Úr terve és az Úr akarata volt. A teljes összetörettetés pillanata éppen ez Izráel számára. Másképp nem fogunk újjá épülni Isten által. Isten akaratának a megnyilvánulása ez.

12-22. versek: A benjámini katonáról nem tudjuk, hogy saját akaratából érkezik haza vagy valaki küldte, hogy közölje a hírt a sílói szentélyben élőkkel. Afék és Síló között a távolság 30 km volt. Maratoni távnak is tekinthető ez az út, de az a különbség a két futás között, hogy a küldött rossz hírral érkezik haza. Ruhája megszagattott állapotban Izráel végérvényes pusztulását mutatja be. A fején lévő por azt jelképezi, hogy Ő halottnak és eltemetett embernek nyilvánítja önmagát. Oda lett Izráel reménysége. Ez a hír bizony nagy szomorúságot és halált jelent az egész közösségre. A küldött ugyanis nem a városba megy, hanem egyenes Élihez. Éli szemei ugyan meggyengültek és a hallása sem a régi, de megtudja, hogy Isten segítsége – még a szövetségláda jelenléte ellenére is – nem szolgálta a választott népet. Éli hallja a hangokat és nyugtalankodik. Ha látna, látná a hírnök elesett voltát. A csatából érkező ifjú először visszahőköl látva az idős Éli állapotát, de a főpap felszólítja, hogy azonnal beszéljen. A szolga már csak a pusztá tényeket közli, Izráel elesett, Éli fiai meghaltak, a szövetségládája a filiszteusok, tehát az ellenség kezébe került. A küldött tudta, hogy Éli számára az utolsó faktum a legmeggrázóbb hír ugyanis a főpapnak jobban kellett vigyáznia a szövetségládájára, mint saját szemefényeire gyermekeire. Egyszerre megállt a levegő Sílóba, és mindenki mintha visszatartotta volna lélegzetvételt, mert a szövetségládájának az elvesztése azt jelentette, hogy Isten az ő népével már nem ápolja a kapcsolatot és ennek igazából az oka az, hogy a főpap felelőtlen volt. Így léte is már haszontalan lét. 40 éves szolgálatának a megcsúfolása ez. Éli az utolsó előtti bírója Izráelnek. Az utolsó bíra pedig úgy végzi be szolgálatát, hogy felkeni a királyt. Éli fiai elhunytak és elestek a csatatéren. Az utolsó versek ebből a fejezetből az ő családjukra összpontosítanak. Éli menyé áldott állapotban van és a terhesség utolsó napjait éli. A gyermek megszületése sem hozza el a várva várt boldogságot és reménységet. Belekeseredett életek maradnak a nagy halott férfiak után. Megkeseredett szolgálóleányok, akiknek még a gyermek születése, az új élet jutalma és az anyaság állapota sem jelent örömforrást. Hol van Izráel dicsősége? Bizonyára ez az asszony csak ezt hallotta a férjétől: Dicsőségről beszélt neki, népe,

Istene és nemzete dicsőségéről. De valami elromlott. Valami megszakadt. A sikersorozatnak vége. Az özvegység állapota tartósabb, mint az anyaság áldott pillanata. Oda van Izráel dicsősége. Egy gyenge és védtelen özvegyasszonnyal mondatja ki az Úr a meztelen igazságot népéről. Nincs reménység. Nincs öröm. Nincs. A legszomorúbb történet a Bibliában, amit egy gyermek születés von maga után. Férje halála szörnyűség számára, az Istentől való elhagyatottság állapota még szörnyűbb, amit Izráel megtapasztalt a harctéren. Isten dicsősége. Az Úr erejének hatalma. Oda van... Oda lett... Biztos? Ebben az asszonyi lélekben valami teljesen meghalt. *„Három óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: Éli, éli, lámá sabaktáni, azaz: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem (Mt 27,46)?”* Drága testvérem! *„Gondold el: ki Lelke éltet, Milyen Atya mosolya; Megváltód meghalt térted, mit bánkódnál menny-fia?”* (RÉ 426. dicséret 3. verse)

Közének: 236. dicséret 2. verse: *„Ha nem az Úr Isten építi a házat...”*

Újszövetségi alapige: Pál apostolnak a Rómaiakhoz írott 4. fejezet 13-25. versei: *„Mert Ábrahám vagy az utóda nem a törvény, hanem a hitből való igazsága alapján részesült abban az ígéletben, hogy örökölni fogja a világot. Hiszen ha a törvény alatt élők az örökösök, akkor üressé lett a hit, és hiábavaló az ígélet, mivel a törvény csak Isten haragjához vezet. Ahol azonban nincs törvény, ott nincs törvénytisztelet sem. Azért hitből, hogy kegyelemből legyen, és így bizonyos legyen az ígélet Ábrahám minden utóda számára: nemcsak a törvényből valóknak, hanem az Ábrahám hitét követőknek is. Ő, ahogyan meg van írva: „sok nép atyjává tettelek téged”, mindnyájunk atyja Isten színe előtt, akiben hitt, aki megeleveníti a holtakat, és létre hívja a nem létezőket. Reménység ellenére is reménykedve hitte, hogy sok nép atyjává lesz, ahogyan megmondattott: „Ilyen sok lesz a te utódod!” Mert hitében nem gyengült meg, amikor arra gondolt, hogy százesztendőss lévén, elhalt már saját teste, és Sára méhe is elhalt. Isten ígéletében nem kételkedett hitetlenül, sőt megerősödött a hitben dicsőséget adva Istennek, és teljesen bizonyos volt afelől, hogy amit Isten ígér, azt meg is tudja tenni. Ezért Isten ezt „be is számította neki igazságul”. De nem egyedül érte van megírva, hogy „beszámította neki igazságul”, hanem értünk is, akiknek majd beszámítja, mert hiszünk abban, aki feltámasztotta a halottak közül Jézust, a mi Urunkat, aki halálra adatott bűneinkért, és feltámasztatott megigazulásunkért.”*

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

A páli indoklás Ábrahám életéből vett példa nyomán megállja a helyét. Igenis, el kell döntenünk, hogy törvény vagy evangélium érvényesül az életünkben. A törvény, mint elv. A törvény, mint rendelet. Pál apostol pedig a Sinai hegyen adott törvényre gondol. Ábrahám magva ugyanis nem más, mint Krisztus. Izsák

Jézus előképe, mert az Ábrahámnak adott minden ígéret Jézus Krisztusban teljesedett be. Nincs más alap, amire vethetnénk. Nincs más ajándéka Istennek, amit meg ne ígért volna már az ősatyáknak. A törvény büntudatot ébreszt, a törvény lelkiismeretet keres. A törvény a törvényszegésre mutat. A törvény a törvény áthágására összpontosít. A hitben azonban nincsen érdem. A hit, a kegyelem, az ígéret ellentétben állnak a törvénnyel. A törvény vizsgál, a hit ajándék. A törvény kutat, a kegyelem ajándék. A törvény vájkál, ok-okozati vizsgálódásokat végez, de az ígéret adatik. Nem emberi érdem, hanem a nem ki nem érdemelt irgalmasság jele és pecsétje. A hit az ígéretek beteljesülése felé emel és mindent megad a megajándékozottnak. A mag Ábrahámnak minden gyermeke, aki meghallja, megérti, elfogadja és megajándékozottá válik Krisztusban. Nem a törvény megtartása alapján, nem a kirótt szabályok nyomán, hanem azáltal, hogy a neki adott ígéretek Jézusban látja beteljesedni. Jézus a zárba illő kulcs nem a Tízparancsolat. Jézus a megoldás nem a regulák. A sok leszabályozott keresztyén élet, így nem lehet – úgy nem lehet, közben pedig az áldott Istenhez térés állapota, a mindennek az elfogadása, annak biztosítéka, *„hogya teljes hitem van is, [...] de szeretet nincs bennem, semmi vagyok” (IKor 13,2)* Ki vagy, drága testvérem? Pál apostol Ábrahámot keresztül mutatja be Jézus Krisztushoz megérkezve, hogy kik vagyunk. Idézi az IMóz 17,15-16. verseket és elmondja, hogy az a hit, amit Ábrahám gyakorolt az meghatározta a mindennapokban a magatartását. Olyan kiváltságban részesült, hogy Isten hatalma által megelevenedett. Halott volt. A Mindenható hatalmát igényel az az élet, amelyben nincs vagy alig pislákol az élet. A reménység ellenére reménykedve hitt. Isten ugyanis mindent közölt vele. A csillagos ég és parton lévő homok – fővény példájával megvilágosította életpályáját és szolgálatát a világban. Ábrahám hitének jellege kihat a mai nemzedékekre is. Nem arra tekint, ami a szeme előtt van, tehát saját testére, idős voltára, felesége meddőségére, hanem a „LENNI” az „ÉLNI” ígéret Istenhez köti. A tényeket jól ismerte, de hittel fogadta el az Úr szavát. Az életkörülményeit nem kifogásként használta, hanem elfogadta kétkedés nélkül, amit az Úr mondott. Erős volt hitben, szó szerint megerősítést kapott, erős lett, mert Isten ígéretével élt a hétköznapokban. Vagyis egyszerűen és mégis nagyszerűen: HITT. Elhitte, hogy Isten meg is cselekedheti. Ez tulajdoníttatott neki igazságul. De értünk is megíratott. A sok passzívum Jézusra és Isten áldó cselekedetére mutat: *„Elvégeztetett (Jn 19,30).”* Jézus halála és feltámadása záloga örök életünknek. Krisztusunk megelevenít.

Utóima: Akit a Lélek indít, fohászkodjon az elhangzottakért...

Úri ima: Mi Atyánk...

Áldás: „Csak az Úr ad bölcsességet, szájából ismeret és értelem származik. A becsületeseknek jutalmat tartogat, pajzsot a feddhetetlenül élőknek (Péld 2,6-7).”
Ámen.

Ének: 47. zsoltár: „No, minden népek örvedeztetek,...”